

Kritiekkort

Behendige Van Raat speelt verfijnd werk van kluzenaar

MUZIEK 'Ik wens niet over mijn werk te spreken, laat staan te schrijven', kreeg de musicoloog Michiel Cleij als antwoord op zijn verzoek om informatie over de compositie *Mind* van de Fin Jukka Tiensuu. Dat was nog altijd meer dan de pianist Ralph van Raat, die het werk in de ZaterdagMatinee voor het eerst in Nederland speelde. Zijn mailtjes werden niet eens beantwoord. Van Raat, ditzelfde weekeinde bezig met het opnemen van een cd met het volledige piano-oeuvre van een andere Finse componist, Magnus Lindberg, heeft het zwijgen maar opgevat als een fiat om zijn eigen plan te trekken.

Tiensuu (1948) is een kluzenaar die vindt dat zijn composities voor zich moeten spreken. Dat *Mind* tot het podium van het Concertgebouw is doorgedrongen is te danken aan de leider van de ZaterdagMatinee Kees Vlaardingebroek. Op zoek naar passend gezelschap voor zijn Sibelius-serie stuitte hij in Finland op diens werk. Hij was verpletterd door de rijke klankwerelden die Tiensuu aanboort.

In *Mind* is het materiaal tot

een minimum begrensd. Een kleine tert, daarmee heb je het wel zo'n beetje gehad. Maar wat Tiensuu met die zelfgekozen beperking doet, is verbluffend. De piano zet hij in als solo-instrument en als spin in het web van het orkest. Het orkest fungeert als vergroting van het kleurenpalet van de concertvleugel. Met natuurkundige boventoonreeksen en persoonlijke klankinterpretaties laat Tiensuu zich door zijn tonen betoveren als Narcissus door zijn eigen spiegelbeeld.

Felle lichtflitsen en bedekte schaduwvlekken, ze werden alle geïnitieerd door de behendige, uiterst verfijnd spelende Ralph van Raat. Het Radio Filharmonisch Orkest breidde de pianoklank uit met een tere harptoon, een celesta, een klokkenspel, tot grimmige tamtams aan toe. De Oekraïense dirigent Roman Kofman hield de compositie mooi transparant.

Bela Luttmer

Tiensuu, Sibelius. Ralph van Raat, Radio Filharmonisch Orkest o.l.v. Roman Kofman. Amsterdam, Concertgebouw, 13/10.